

HEINOLAN KAUPUNKI

Kirjastopalvelut

TOIMINTAKERTOMUS

2024

SISÄLLYS

1. KIRJASTON TEHTÄVÄ	2
2. MUUTOSTEN VUOSI 2024	3
3. HENKILÖKUNTA	5
4. TILAT, LAITTEET	7
5. KOKOELMAT, HANKINNAT JA LAINAUS	10
6. TAPAHTUMAT, KÄYTTÄJÄKOULUTUKSET JA NÄYTTELYT	12

1. KIRJASTON TEHTÄVÄ

Kirjasto on kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa oleva kunnallinen peruspalvelu, jonka toimintaa ohjaa laki yleisistä kirjastoista 1492/2016.

Kirjaston tehtävät ovat:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun tehtävän hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Heinolassa kirjastopalveluja tarjosi pääkirjasto osoitteessa Kauppakatu 12 elokuuhun asti ja 7.10. lähtien väistötilassa osoitteessa Rauhankatu 3, eri puolilla kaupunkia liikennöivä kirjastoauto Sulka sekä lehtisali ja omatoimikirjasto osoitteessa Virtakatu 1. Heinolan kirjasto kuuluu Päijät-Hämeen kirjastojen muodostamaan Lastu-kimppaan, jonka yhteiset kokoelmat, palvelut ja verkkokirjasto ovat samalla kirjastokortilla joustavasti kaikkien käytettävissä.

2. MUUTOSTEN VUOSI 2024

Väistötilojen ja muuton suunnitteleminen

Vuodenvaihteessa alkoi varmistua, että kirjaston väistötila tulee olemaan kaupungintalon ns. sotesiipi ja pohjakerroksen tiloja. Tila on lähes kolme kertaa pienempi, joten oli tehtävä valintoja, mitä palveluja ja aineistoja otetaan mukaan, miten ne sijoitetaan ja järjestellään. Koska suunniteltu Kauppakadun kirjastotalon remontti ensimmäisessä vaiheessaan ei koskisi pohjakerroksen tiloja, lehtisali ja omatoimikirjasto saivat jatkaa entisellä pakallaan. Arkkitehtitoimisto M&M teki alustavan pohjapiirustuksen väistötilaan ja siitä jatkoi kirjaston väki kaupunkimuotoilija Noora Kumpulaisen avustukselta. Kauppakadun kiinteistön remonttisuunnittelijoilta tuli sellainen aikataulutieto, että tilan tulee olla tyhjä syyskuussa 2024. Väistön kirjaston avajaispäiväksi päätettiin 7.10.

Pakkaaminen

Pakkaaminen aloitettiin maaliskuussa sellaisista kirjoista, joita emme tilanpuutteen vuoksi ottaisi väistöön mukaan lainkaan. Ne pakattiin pahvilaatikoihin ja pinottiin pohjakerroksen väestönsuojatilaan. Laatikoita on noin 400 ja kappalemäärä reilut 20 000. Sen jälkeen pahvilaatikoihin pakattiin kaupungintalon pohjakerroksen varastotilaan sijoitettavat kirjat.

Odottaminen

Muuton kaupungintalolle piti alkaa juhannusviikolla. Kirjastotila kaupungintalolle ei kuitenkaan valmistunut suunnitellussa aikataulussa. Halusimme pitää kirjaston Kauppakadulla mahdollisimman pitkään asiakkaiden käytettävissä. Lopulta kuitenkin päätettiin sulkea kirjaston kakkoskerros, hyllyt piti saada tyhjiksi, jotta ne voitiin purkaa ja sitten pystyttää uudelleen väistössä. Elokuun lopussa suljettiin myös ykköskерros ja syyskuun alussa saatiin lupa viedä hyllyt ja kirjat väistötilaan.

Muutto ja kuljetukset, hyllyjen pystytykset ja purkamiset.

Varsinaiset muuttolaatikoiden ja kalusteiden siirrot hoiti työpaja Torppa. Ajoa kaupungintalon ja Kauppakadun välillä kertyi toistasataa kertaa. Hyllyjä purkamaan ja kokoamaan palkattiin puolentoista kuukauden ajaksi huoltomies, muuten muutto hoidettiin kirjastohenkilökunnan omin voimin. Muuton aikana lehtisalista saattoi noutaa varauksia, palauttaa lainojaan ja lainata uusia sinne sijoitetusta pienestä kokoelmasta.

Purkaminen – järjesteleminen

Muuttoaikataulu oli tiukka. Kaikkea ei ehditty purkaa ja järjestää avajaispäivään mennessä. Pitkät laina-ajat erääntyivät avajaisviikolla ja alkupäivinä asiakkaita tuli kirjastoon suorastaan rynnäköllä. Palautukset aiheuttivat varsinaisen kaaoksen, jonka purkaminen kesti monta viikkoa. Loppujen lopuksi ei olisi ollut mikään kiire edes tyhjentää tiloja Kauppakadulla, koska remontti ei vielä alkuvuonna 2025 ole alkanut, ja on epäselvää alkaako se ollenkaan tai milloin se alkaa.

Kahden palvelupisteen kirjastoon

Palvelujen ja toimintojen uudelleen organisointi ja aineistojen sijoittelu vei aikaa ja sitoi henkilökuntaa kahteen osoitteeseen. Kirjasto kaupungintalolla avattiin aikataulun mukaisesti 7.10. Lehtisali jatkoi Virtakadulla ja sen ovi oli auki ja virkailijan ollessa paikalla maanantaista perjantaihin 9 – 11. Muina aikoina asiakkaiden oli totuteltava omatoimikäyttöön. Osalle asiakkaista se olikin tuttua, mutta monilla sisäänkirjautuminen vaati opastusta tai kirjastokortin uusimista, koska samaan aikaan tapahtunut kirjastojärjestelmän vaihto mitätöi osan kirjastokorteista.

RFID-tunnisteet

Viime vuoden aikana lähes koko aineisto, 80 000 nidettä, tarroitettiin RFID-tunnisteilla tulevaisuuden kehittyneempiä kierronhallintaa ja varkaudenestotekniikoita ennakoivien. RFID-tägitys aloitettiin ennen kirjojen pakkaamista maaliskuussa. Se eteni systemaattisesti hyllyltä toiselle ja saatiin päätökseen elokuussa. Urakkaan osallistui koko henkilökunta, harjoittelijoita ja työelämään tutustujia myöten.

Kirjastojärjestelmän vaihto

Lastu-kirjastot siirtyivät KOHA-kirjastojärjestelmään syyskuussa. Katko järjestelmänvaihdon aikana kesti kaksi viikkoa ja silloin lainaus ja palautus sekä omatoimikirjastoon kirjautuminen olivat pois käytöstä. Vaihto ajoittui Heinolan kirjaston muuton yhteyteen. Asiakkaille järjestelmän vaihto ei juurikaan näy: verkkokirjastona säilyi lastufinna, kirjastokortit ja pin-koodit pysyivät ennallaan. Tosin osalle asiakkaista piti kirjastokortit aktivoida uudelleen.

Henkilökuntavaihdokset

Vakituisesta henkilöstöstä neljä siirtyi viime vuoden aikana toisen työnantajan palvelukseen. Lisäksi kaksi henkilöä teki osa-aikaista työviikkoa. Syksyllä rekrytoitiin kaksi uutta työntekijää. Vuosi oli täynnä tehtävien uudelleen järjestelyä, opastamista ja perehdytystä. Ilman väliaikaista ja työllisyysvaroin palkattua työvoimaa muuttoa ja kirjaston peruspalvelua ei olisi voitu toteuttaa.

Kirjastoauton haasteellinen vuosi

Vuosihuollon yhteydessä kesällä ilmeni, että kirjastoautossa on normaalia enemmän korjattavaa. Korjaamoresisu venyi viiden kuukauden mittaiseksi ja kirjastoautopalvelu käynnistyi kesätauon jälkeen vasta lokakuun lopulla. Kirjastoautoa oli suunniteltu paikkaamaan pääkirjastoa muuton aikana, mutta tämä ei siis toteutunut.

Hankkeet

Vuonna 2023 alkanut Lukutaitoa tulevaisuuteen –hanke jatkui keväällä Salpauksen ja Heinolan lukion kanssa informaatikko Heidi Puuluodon johdolla. Hanke keskeytyi Heidän siirryttyä muihin tehtäviin syksyllä, mutta se sai jatkoaikaa toukokuulle 2025 ja saadaan päätökseen uuden informaation ohjauksessa. Toinen lukutaitohanke, alakoululaisille suunnattu Liikkeellä lukemaan sai AVI:lta 35 000 euron avustuksen keväällä 2024. Väistöön muuton ja lastenosaston henkilöstötilanteen vuoksi sen käynnistyminen siirtyi vuodelle 2025.

E-kirjasto, E-elokuvapalvelu

Valtakunnallinen kuntien yhteinen E-kirjasto avautui huhtikuussa 2024 ja Heinola on ollut siinä mukana heti alusta alkaen. Samalla Ellibs-ekirjapalvelu loppui. E-elokuvapalvelujen tarjoaja vaihtui myös viime vuonna, kun Kirjastokinosta siirryttiin Cineast-elokuvapalveluun.

Hankintamäärärahat

Kirjastoaineiston hankintaan suunnattuja määrärahoja vähennettiin, samalla valtio lopetti vähälevikkisen kirjallisuuden tukemisen. Rahaa uutuushankintoihin oli käytettävissä lähes 20 000 vähemmän ja se supisti aineistohankintoja neljänneksellä. Suurin kysyntä kohdistuu uutuuskirjoihin, lehtiin ja uusiin elokuviin. Heinolan asukaskohtainen kirjastoaineiston hankintamääräraha on nyt Päijät-Hämeen pienin. Esityksestä huolimatta hankintamäärärahaa ei palautettu aiemmalle tasolle kuluvanakaan vuonna.

Huoli kirjastopalveluista

Lukutaitotyötä, lukemaan innostamista tai digiopastusta on mahdotonta järjestää käytävämäisessä väistössä, jossa ei ole esiintymis- tai tapahtumatilaa, esitysvälineitä eikä edes paikkoja istuimille. Myöskään joka kirjastoon kuuluvaa hiljaista lukutilaa ei ole: syksyn lapsi- ja nuorisoparlamentissa lukiolaiset toivat esille syvän huolensa kirjaston opiskelutilojen puutteesta. Yo-kirjoituksiin ja tentteihin on mahdoton valmistautua nykyisissä tiloissa. Myöskään kaupunkilaisten itse järjestämiin tilaisuuksiin kirjasto ei voi tarjota mitään, ei huonetta eikä koppia.

Kirjastopalvelut ovat kuntien yleisimmin käytetty palvelu. Se on matalan kynnyksen hyvinvointipalvelu, joka tukee kuntalaisten arkea ja yhteiskunnan toimivuutta. Resurssien supistaminen ja toimintaedellytysten kaventaminen vaikeuttavat palvelujen saavutettavuutta ja käyttöä ja estävät niiden kehittämistä. Tilapäisiksi tarkoitettu väistö jää toivottavasti lyhytaikaiseksi ja kirjasto pääsee palaamaan uudistettuihin tiloihin pian. Heinolalaiset ansaitsevat nykyaikaisen kirjaston monipuolisine kokoelmineen, tiloineen ja tapahtumineen!

3. KIRJASTON HENKILÖKUNTA 2024

Vakituiset:

Oona Ahtialansaari	kirjastovirkailija 9.12. lähtien
Eija Haapala	palveluneuvoja työpanos 60 %
Tiina Ketola	palvelupäällikkö, lasten- ja nuortenosasto työlomalla 4.8. asti, 5.8. lähtien työpanos 50 %
Riku Lehtimäki	palvelupäällikkö, aikuisten osasto 30.7. asti työlomalla 5.2. – 30.7.
Marko Nakari	kirjastovirkailija, kirjastoauto

Leena Pietilä	erikoiskirjastonhoitaja 4.8. asti, palvelupäällikkö 5.8. lähtien palvelupäällikön sij. 5.2. – 4.8.
Heidi Puuluoto	informaatikko 31.8. asti 50 % työpanos hanke Lukutaitoa tulevaisuuteen 1.1. – 31.5.
Katri Sakara	kirjastovirkailija 29.9. asti palvelupäällikön sij. 1.1. – 4.8.
Mirja Sipilä	kirjastopalvelujohtaja
Olli Tikkunen	mediaohjaaja 19.9. asti
Eija Vainio	informaatikko 1.11. lähtien
Kristiina Vilenius	kirjastovirkailija

Tilapäiset:

Aapo Erander	kirjastovirkailija 19.3. – 30.4., 1.7. – 31.12.
Katri Ahvenainen	kirjastoavustaja 1.6. – 7.7.
Marjo Hämäläinen	kirjastovirkailija 15.10. – 31.12.
Maarit Murtovaara	kirjastovirkailija 1.1. – 30.6., 9.9. – 31.12.
Seela Mäenpää	kesätyöntekijä 1.6. – 30.6.
Juha Salonen	timpuri 29.7. – 15.9.
Mariina Siimos	kirjastovirkailija 1.1. – 31.5., 1.7. – 31.12.
Anne Sorjanen	satutunnit
Hannele Blommendahl	kirjastoavustaja (palkkatuki) 26.8. – 4.12.
Mikko Eronen	kirjastoapulainen (palkkatuki) 1.1. – 14.7. työpanos 85 %
Mira Kokko	kirjastoapulainen (palkkatuki) 1.1. – 5.9., työpanos 85 %
Ritva Murtomäki	kirjastoapulainen (palkkatuki) 25.6. – 18.8.
Heikki Leskinen	työkokeilu (palkaton) 2.1 – 19.4.2024
Ivan Pochanin	harjoittelija 11.-28.3.

Henkilökunnan kehittämisspäivä keväällä toteutettiin 18.4. Porvooseen suuntautuvalla kulttuuriretkellä ja syksyllä 12.11. osallistumalla kirjallisuuskouluttaja Marika Helovuon kirjallisuuskoulutukseen.

Henkilökunta osallistui Lahden AKEn ja AVIn ammatillista pätevyyttä tukeviin koulutuksiin. Lisäksi kirjastojärjestelmän vaihto vaihto edellytti kouluttautumista. Koulutukset toteutetaan yleensä Teamsin välityksellä ja osallistuminen soviteltavissa työtehtävien lomaan. Täydennyskoulutuspäiviä kertyi yhteensä 44.

4. TILAT, LAITTEET JA KIRJASTON KÄYTTÖ

Pääkirjasto sijaitsi torin kulmalla Kauppakadulla 24.8. asti. Kirjaston hyötypinta-ala on 1340 m² ja tiloja on kolmessa kerroksessa. Toinen sisäänkäynti on rantapuiston puolella pohjakerroksessa.

Kirjaston aukioloajat Kauppakadulla

31.5. asti

ma – to 9 – 19

pe 9 – 17

la 9 – 15 (touko-elokuu lauantaisin suljettu)

Kesäaukioloajat Kauppakadulla

3.6. – 24.8.

ma, to, pe 9 – 17

ti, ke 12 – 19

Kirjaston väistötilat sijaitsevat kaupungintalolla. Sisäänkäynti on sisäpihan puolella kaupungintalon pääoven läheisyydessä. Asiakastiloja on 322 m². Lehtisali toimii entisellä paikallaan, käyntiosoite Virtakatu 1, lehtisalissa neliöitä on noin 150.

Kirjaston aukioloajat Rauhankatu 3

7.10. lähtien

ma – to 10 – 19

pe 10 – 17

la 10 – 15

Lehtisalin aukioloajat Virtakatu 1

26.8. – 13.9. ja 30.9. – 4.10.

ma – to 9 – 14

7.10. lähtien

ma – to 9 - 11

Pohjakerroksen tilat (lehtisali ja kirjakellari) ovat käytettävissä joka päivä klo 6 – 22. Aukioloaikojen ulkopuolella sisään pääsee rantapuiston puoleisesta ovesta kirjautumalla kirjastokortilla ja pin-koodilla.

Kirjastokäyntien määrä väheni 12 %. Kirjasto oli väistöön muuton vuoksi 6 viikkoa suljettu ja kirjastoauto pitkään huollossa. Myös omatoimikirjasto oli järjestelmänvaihdon ajan 2 viikkoa pois käytöstä. Jos tila ei ole auki, ei kävijälaskurikaan raksuta.

*koronavuodet

Kirjastokäyntien määrä kuukaudessa Kauppakadun kirjastossa oli noin 13 000 ja aukiolopäivien kävijämäärä 500, luvuissa on mukana myös lehtisalin käyntimäärät. Rauhankadulla käyntimäärä kuukaudessa ensimmäisten aukiolokuukausien aikana on ollut 5 700, lehtisalin ja omatoimikirjaston 3 300. Kirjaston muutto kauemmas sieltä, missä kaupat, tori ja monet palvelut ovat, vähensi selvästi kirjastossa käyntiä.

Viime vuoden aikana kirjastokorttiaan kirjastoasiointiin käytti 5111 henkilöä. Kotikirjastopalveluasiakkaita oli 5.

Asiakkaiden omaan opiskelu- tai työskentelykäyttöön varattavia tiloja Kauppakadun kirjastossa oli kaksi: työhuone ja oppikoppi. Työhuoneen varusteluun kuului tietokone ja sinne mahtui korkeintaan 2 henkilöä. Oppikoppia saattoi käyttää pienryhmä, enintään 4 hlöä. Molemmat tilat olivat varattavissa timmi-ajanvarausjärjestelmän kautta. Rauhankadun kirjastossa tällaisia tiloja ei ole ja siellä on niukasti oleskelutiloja ylipäänsä. Väistön aikana hiljaista lueskelu- ja työskentelytilaa löytyy lähinnä lehtisalista.

Kotiseutuhuone Kauppakadun kirjaston pohjakerroksessa toimi erilaisten ryhmien koulutus- ja vinkkaustilana, nukketeatterin esitystilana, lukupiirin ym. tapahtumien kokoontumistilana, omahoitopisteenä sekä hiljaisena tilana kotiseutuaineistojen tutkimiseen ja opiskeluun. Sellaisia tiloja, joita asiakkaat voisivat vapaasti varata kokous-, kokoontumis- tai tapahtumatilakseen kirjastolla ei ole ollut tarjota. Kirjaston muutettua väistöön, kotiseututilakaan ei ole enää käytettävissä.

Kauppakadun kirjaston lehtisalia ja ykköskerroksen aulaa käytettiin tapahtumatiloina. Rauhankadulta tapahtumatilat puuttuvat.

Kirjaston tiloissa toimii langaton verkko. Kauppakadun kirjastossa asiakkaiden käytettävissä oli 15 tietokonetta. Rauhankadun kirjastossa asiakastietokoneita on 6 ja niiltä voi tulostaa. Paitsi tulostaa, kirjaston monitoimilaitteella voi kopioida ja skannata. Laite on kovassa käytössä päivittäin. Lehtisalissa asiakaskäytössä on 3 tietokonetta (ei tulostusmahdollisuutta).

Lehtisalissa on mobiililaitteiden latauskaappi, jonka lukittaviin lokeroihin voi turvallisesti jättää puhelimensa tai tablettinsa latautumaan kirjastoasiointinsa ajaksi.

Lainaus ja palautus on jo vuosien ajan hoidettu pääsääntöisesti automaateilla, joita Kauppakadun kirjastossa oli 2 lainausta ja 1 palauttamista varten sekä lehtisalin yhdistelmälaite, jota voi käyttää myös omatoimiaikaan. Väistötilaan palautusautomaatti ei olisi mahtunut, vaan sinne siirretyt lainausautomaatit päivitettiin niin, että niillä sekä lainataan että palautetaan.

Digitaalisia inforuutuja Kauppakadun kirjastossa oli kaksi, Rauhankadulle niistä sijoitettiin vain toinen.

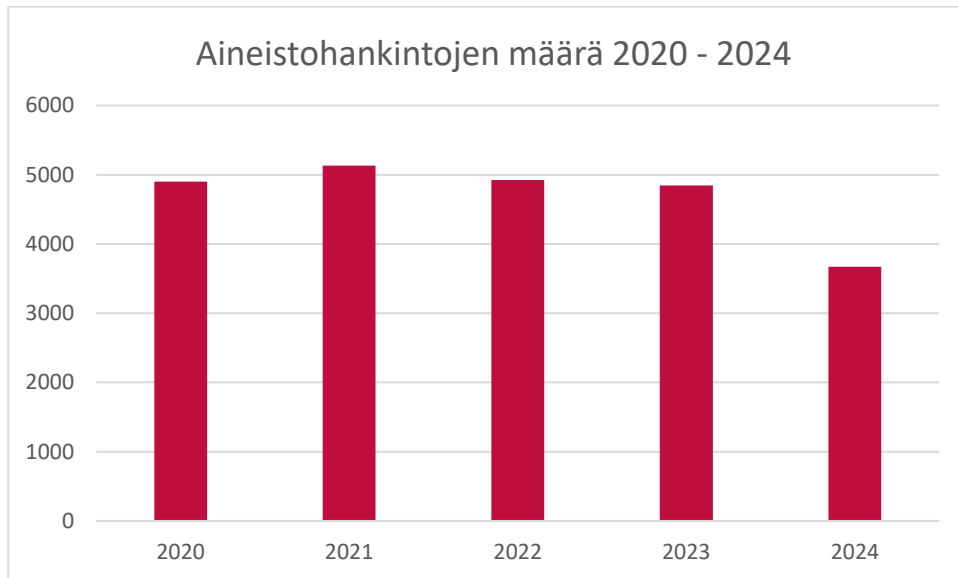
Kirjastoautolla oli viime vuonna 21 pysäkkiä eri puolilla Heinolaa. Se käy kouluilla, päiväkodeilla ja palvelutaloilla sekä maaseutueitillä. Suurimmalla osalla pysäkeistä auto pysähtyy viikoittain, muutamalla joka toinen viikko. Koulujen loma-aikoina auto ei liikennöi. Kirjastoauton mukana kulkevat lukuisat kirjakassit koulujen, päiväkotien ja kirjaston välillä. Kirjastoauto toimi ennakkoäänestyspaikkana sekä presidentinvaaleissa että EU-vaaleissa.

Kirjastoauton joulukuussa 2023 tapahtuneen ulosajon jäljiltä kesän vuosihuollossa paljastui korjattavia vaurioita. Niiden korjaaminen venytti huoltoreissua ja kirjastoauto oli 5 kuukautta pois ajosta kesän ja syksyn aikana. Tämän vuoksi kirjastoautossa käyntien määrä väheni 36 % edellisvuodesta.

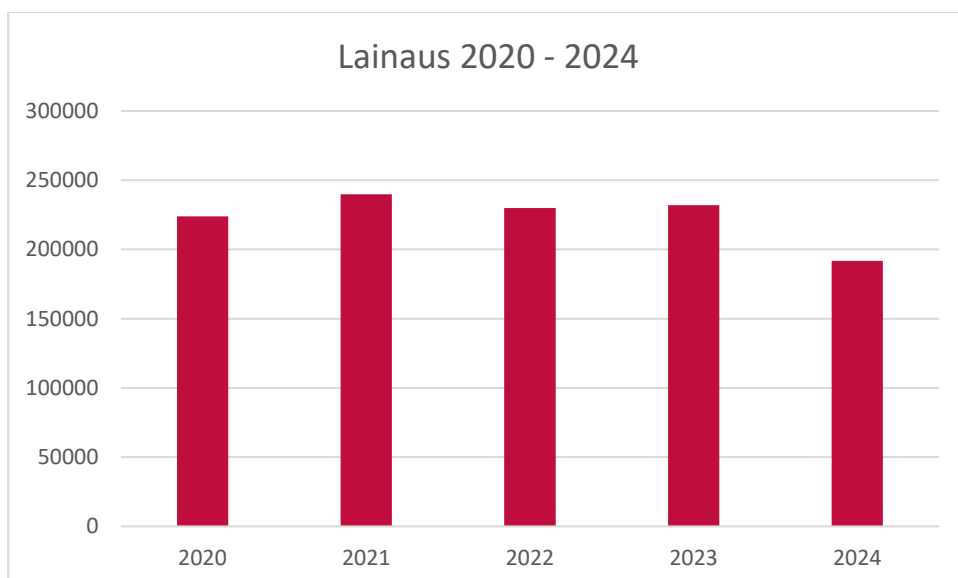

5. KOKOELMAT, HANKINNAT JA LAINAUS

Kirjaston kokoelma vuoden 2024 lopussa oli 81 854 niteen suuruinen. Kokoelmaan hankittiin 3671 kirjaa, elokuvaa, Cd-levyä, peliä ym. kirjastoaineistoa. Hankintamäärärahojen supistamisen vuoksi hankintojen määrä väheni 24 %. Vähennys on merkittävä.

Lainojen määrä supistui edellisvuodesta 17 %. Syy vähenemiseen liittyy väistöön muuttoon: kolmen kuukauden pituiset laina-ajat vähensivät lainauksia, samoin kuin pääkirjaston kuuden viikon ja kirjastoauton viiden kuukauden mittainen palvelukatko ja valikoimien supistuminen väistökirjastossa. Myös uutuushankintojen vähentyminen kavensi tarjontaa. Lainaukset vähenivät kaikissa aikuisten ja lasten aineistoryhmissä.

Valtakunnallinen e-kirjasto julkaistiin huhtikuussa ja Lastu-kirjastot ottivat sen heti käyttöön, samalla e-kirjapalvelu Ellibs irtisanottiin. E-kirjaston käyttö on maksutonta, mutta se vaatii vahvan tunnistautumisen. Kirjastokorttia sen käyttöön ei tarvita. Heinolalaisten e-kirjojen lainaus viime vuonna lisääntyi 9 %

Kirjastoon oli tilattu 25 sanomalehtivuosisikertaa ja 100 aikakauslehteä. Lisäksi kirjastolle tulee kymmeniä ilmais- ja lahjoituslehtiä. Lastu-kirjastojen käyttöön hankittu e-lehtipalvelu ePress moninkertaistaa sanomalehtien valikoiman. Palvelu on käytettävissä kirjaston tietokoneilla ja kirjaston langattoman verkon käyttäjillä. Ulkomaisten lehtien palvelu PressReader paikkaa vieraskielisten paperilehtien niukkaa kokoelmaa. Palveluun kirjaudutaan kirjastokortin numerolla ja pin-koodilla. Heinolan kaupungin liittyttyä kuntien yhteiseen e-kirjastoon, kaupunkilaisten maksuton sähköisten aikakauslehtien valikoima laajeni merkittävästi, ja e-lehtien käyttö lisääntyikin 72 %.

Vaikka myös elokuvat ovat siirtyneet verkkoon ja suoratoistopalveluiden valikoimiin, kirjaston elokuvatarjonnan ehdoton valtti on sen maksuttomuus. Kirjasto hankkii kokoelmaansa uusimpia kotimaisia ja kansainvälisiä elokuvia, formaatti on yhä useammin DVD:tä laadukkaampi blu-ray. Lastu-kirjastojen sopimus e-elokuvapalvelu Kirjastokinon kanssa irtisanottiin ja vuoden 2024 alussa asiakkaille tarjotaan valtakunnallisen elokuvapalvelujen kilpailutuksen voittaneen Cineast-palvelun valikoimaa.

	KOKOELMA	HANKINTA	LAINAUS
KIRJAT	68659	3411	160935
NUOTIT	2113	23	2005
MUSIIKKIÄÄNITTEET	5228	70	2459
MUUT ÄÄNITTEET	1109	11	1403
ELOKUVAT	3318	113	8811
MUUT	1427	44	15559*
YHTEENSÄ	81854	3671	191839

** Lehtien lainat tilastoidaan muihin lainoihin, mutta ei kokoelmaan eikä hankintoihin.*

Kokoelmasta noin 20 000 nidettä on pakattuna ja sijoitettu väistön ajan Kauppakadun kirjaston väestönsuojaan. Pakattu aineisto ei ole käytettävissä väistön aikana.

Kirjaston yhteensä 191839 lainasta 9088 (4,7 %) tehtiin kirjastoautossa.

6. TAPAHTUMAT, KÄYTTÄJÄKOULUTUKSET JA NÄYTTELYT

Vuonna 2024 kirjaston tapahtumia kirjattiin 77 ja käyttäjäkoulutuksia 75 kappaletta. Toiminta painottui alkuvuoteen ja Kauppakadun kirjastoon.

OKM:n tilastoinnin mukainen jaottelu kirjaston tapahtumista ja käyttäjäkoulutuksista:

Tapahtumat	77
Kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia yhteensä	58
Kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia alle 18-vuotiaille: tapahtumien määrä	36
Kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia alle 18-vuotiaille: osallistujamäärä	792
Kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia 18 vuotta täyttäneille: tapahtumien määrä	22
Kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia 18 vuotta täyttäneille: osallistujamäärä	1035
Kirjallisuus ja lukemisen edistäminen: tapahtumien määrä	43
Kirjallisuus ja lukemisen edistäminen: osallistujien määrä	1085
Maailmankatsomukselliset ja yhteiskunnalliset tapahtumat: tapahtumien määrä	14
Maailmankatsomukselliset ja yhteiskunnalliset tapahtumat: osallistujien määrä	692
Muut kulttuuritapahtumat: tapahtumien määrä	0
Muut kulttuuritapahtumat: osallistujien määrä	0
Muut tapahtumat: tapahtumien määrä	1
Muut tapahtumat: osallistujien määrä	50
Tapahtumien osallistujamäärä yhteensä	1827
Kunnan muiden toimijoiden järjestämiä tapahtumia kirjastossa	14
Ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia kirjastossa	4
Kirjaston osallistuminen muiden toimijoiden järjestämiin tapahtumiin kirjaston ulkopuolella	1

Käyttäjäkoulutusten lukumäärä yhteensä	75
Monipuoliset lukutaidot alle 18-vuotiaille: koulutusten lukumäärä	17
Monipuoliset lukutaidot 18 vuotta täyttäneille: koulutusten lukumäärä	0
Tiedonhaun opetus, tieto-, viestintä- ja digiteknologian käytön opetus, kirjaston käytön opetus alle 18-vuotiaille: koulutusten lukumäärä	24
Tiedonhaun opetus, tieto-, viestintä- ja digiteknologian käytön opetus, kirjaston käytön opetus 18 vuotta täyttäneille: koulutusten lukumäärä	34
Muut koulutukset: koulutusten lukumäärä	0
Käyttäjäkoulutusten osallistujamäärä yhteensä	885
Monipuoliset lukutaidot alle 18-vuotiaille: osallistujien lukumäärä	275
Monipuoliset lukutaidot 18 vuotta täyttäneille: osallistujien lukumäärä	0
Tiedonhaun opetus, tieto-, viestintä- ja digiteknologian käytön opetus, kirjaston käytön opetus alle 18-vuotiaille: osallistujien lukumäärä	504
Tiedonhaun opetus, tieto-, viestintä- ja digiteknologian käytön opetus, kirjaston käytön opetus 18 vuotta täyttäneille: osallistujien lukumäärä	106

Ikääntyvien yliopiston verkkoluento 9.10. WPK-talolla. Luennoitsijana Rauli Virtanen

Kirjallisuustapahtumat ja lukemisen edistäminen

Vuoden 2024 kirjailijavieraat olivat:

- 13.1. Tuula Vigmanin kirjanjulkistamistilaisuus
- 22.2. Taru Viinikainen
- 20.3. Minna Lindgren (Ikääntyvien kulttuuripolun tapahtuma WPK-talolla)
- 23.5. Satu Rämö

Avoin lukupiiri kokoontui informaattikko Heidi Puuluodon johdolla kevään aikana 4 kertaa. Piiri jäi muuton ajaksi tauolle eikä ole sen jälkeen käynnistynyt.

Lastu-kirjastojen aikuisten lukudiplomi julkaistiin tammikuussa ja diplomin suoritti useampi heinolalainen. Diplomikirjat olivat kevään ajan esillä, ja niitä lainattiin vilkkaasti.

Poistokirjamyynä järjestettiin alkukesästä. Myytävää riitti pitkälle elokuulle asti, koska poistoja oli tehty muuttoa ennakkoiden runsaasti.

Lapsille ja nuorille kirjavinkkausta järjestettiin 17 alakoulun tai lukion luokalle tai ryhmälle. Satutuokioita kirjasto tuotti 29 kertaa.

Maailmankatsomukselliset ja yhteiskunnalliset tapahtumat

Yhteistyössä Päijät-Hämeen kesäyliopiston kanssa kirjasto tarjosi Jyväskylän yliopiston tuottamia ikääntyvien yliopiston verkkoluentoja 13 keskiviikkoiltapäivänä. Luennot näytettiin keväällä kirjaston lehtisalissa ja muuton jälkeen ne siirtyivät WPK-talolle.

Keväällä toteutettiin Tulevaisuuden kirjasto -tapahtuma, jossa kaupunkimuotoilija Noora Kumpulainen esitteli asiakkaille kirjaston remonttisuunnitelmia ja keräsi toiveita, haaveita ja kommentteja.

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuus kirjastossa tarjoutui kaikille kansalaisille, kun tammi-helmikuussa Suomeen valittiin uusi presidentti ja kesäkuun alussa EU-parlamentin edustajia äänestettäessä. Kirjaston lehtisali ja kirjastoauto Sulka toimivat molemmissa vaaleissa ennakköäänestyspaikkoina.

Tukea digilaitteiden ja -palvelujen käyttöön

Kirjaston tehtäviin on vakiintunut kansalaisten opastaminen digilaitteiden ja verkkopalvelujen käytössä. Kevään aikana pienempiin digipulmiin sai apua kerran viikossa mediaohjaajan opastuksella ja vaativampia digihaasteita ratkottiin ajanvarauksella. Digiopastukset jäivät kesällä tauolle eivätkä ole käynnistyneet vielä syksyllä tilahaasteiden ja henkilöstövaihdosten vuoksi muuton jälkeen.

Tiedonhaun opastus ja mediakasvatus

Kirjasto antoi tiedonhaun ja kirjastonkäytön koulutuksia 17 ryhmälle. Alakoulun lisäksi tiedonhaun ja mediataitojen opastusta tarjottiin myös ammattikoulun ja Salpauksen oppilaille.

Kirjasto oli mukana kuudesluokkalaisten ehkäisevän päihdetyön tapahtumassa Valintojen virta. Kasiluokkalaiset kävivät pelaamassa mediakasvatuksellista pakopeliä kirjastossa.

Muita tapahtumia

Ikäihmisten hyvinvointiohjaaja päivysti keväällä kirjastossa säännöllisesti ja heinolalaiset lakimiehet tarjosivat maksutonta oikeudellista neuvontaa kolme kertaa kevään aikana.

Musiikkiopiston esitys kuultiin toukokuun lopulla ja Heinolan seurakunta järjesti oman kirjallisuustapahtuman tammikuussa.

Kirjasto osallistui Ikääntyvien kulttuuripolun Rollaattoriralli -tapahtumaan elokuussa.

Näyttelyt

Oppilaitokset, yhdistykset ja myös yksityishenkilöt ovat voineet järjestää kirjastossa näyttelyitä. Näyttelytilana Kauppakadun kirjastossa on toiminut pääportaikko ja kirjastosaliin siirretyt sermit. Väistötilassa näyttelytiloja ei ole. Ennen muuttoa näyttelyitä järjestettiin 4 kpl.

- 8.1. – 27.1. Kulttuuria vapaaehtoistyönä. Valokuvanäyttely
- 27.1. – 16.2. Lohtu : Minni Salmisen akryylitöitä
- 5.3. – 25.3. Kansalaisopiston kuvataideryhmän kevätinäyttely
- 20.5. – 7.6. Ympäristöviikon julistenäyttely

Rauhankatu 3, kirjaston sisäänkäynti

Suomen yleisten kirjastojen tilastot: <https://tilastot.kirjastot.fi/>

